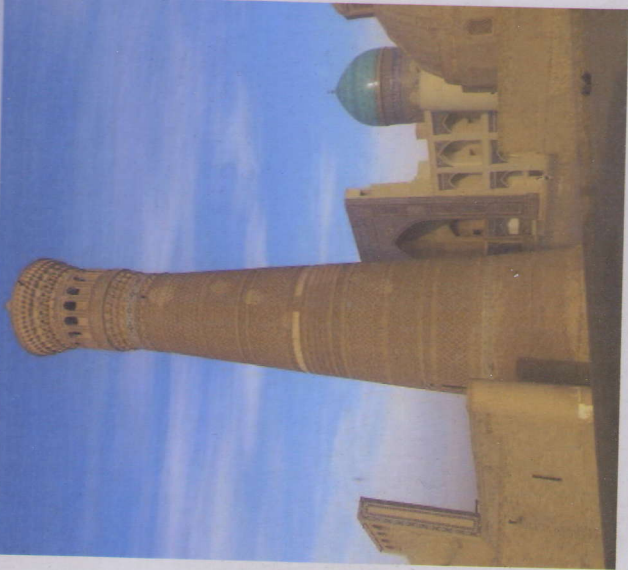

Ў'QUV QO'LLANMA

*Xidirova G.R.
Raxmatullayeva F.M.*

MINTAQAVIY TURIZM

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

XIDIROVA G.R., RAXMATULLAYEVA F.M.

MINTAQAVIY TURIZM

O'quv qo'llanma

"Mintaqaviy turizm" nomli o'quv qo'llanma Davlat ilmiy-texnika dasturlari doirasida Buxoro davlat universitetida amalga oshirilayotgan PZ-20170923100-raqamli "Mintaqani kompleks rivojlantirishda turizm salohiyatidan samarali foydalanish yo'llari" mavzusidagi 2018-2020-yillarga mo'ljallangan amaliy tadqiqot loyihasining ikkinchi bosqichi -2019-yilda amalga oshirilgan ilmiy-tadqiqot ishlari natijalari asosida tayyorlangan va uning moliyaviy mablag'lari hisobidan nashr etilgan.

"Durdona" nashriyoti
Buxoro - 2020

UO'K 338.48(075.8)

65.433ya73

X 47

Xidirova, G.R. Mintaqaviy turizm [Matn] : o'quv qo'llanma / G.R. Xidirova, F.M. Raxmatullayeva. - Buxoro : "Sadriiddin Salim Buxoriy" Durdona nashriyoti, 2020. - 176 b.

КВК 65.433ya73

Mazkur o'quv qo'llanmada ilmiy manbalarga tayanilib minitafa, mintaqaviy turizm tushunchalari, ularga tegishli ta'riflar tahlil qilingan. Mintaqa va turizmni rivojlantirishda tabiiy-iqtisodiy salohiyatdan foydalanish, mintaqalarda turizmni rivojlantirishning jahon tajribasi va undan foydalanish imkoniyatlari masalalari keng yoritilgan.

Shuningdek, ushbu o'quv qo'llanma O'zR Oliy va O'MTV tomonidan tasdiqlangan fan dasturiga asoslangan bo'lib, o'zining mazmun-mohiyati jihatidan sohaning zamonaviy talablariga javob bera oladi. Qo'llanmada keltirilgan ma'lumotlar turizm sohasining bakalavriat talabalari, magistrantlariga mintaqaviy turizmni nazariy jihatdan chuqurroq o'rganish imkonini beradi.

Taqrizchilar:

i.f.d., professor B.N. Navruz-zoda

i.f.n., dotsent D.H. Aslanova

i.f.n., dotsent D.I.Ro'ziyeva

O'quv qo'llanma O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020-yil 30-iyundagi 359-sonli buyrug'iga asosan nashr etishga ruxsat berilgan.

ISBN 978-9943-6707-5-4

Xidirova G.R., Raxmatullaeva F.M. Региональный туризм. Учебное пособие – Б.: "Durdona", 2020. – 176 с.

В данном учебном пособии анализируются определения региона и регионального туризма на основе научных источников. Также, рассмотрены вопросы использования природно-экономического потенциала в развитии региона и туризма, мировой опыт развития туризма в регионе и возможности его использования.

Учебное пособие основано на учебной программе, утвержденной Министерством Высшего и среднего образования РУз, и по своему содержанию и сущности полностью соответствует нынешним требованиям. Учебное пособие даст студентам и магистрам возможность углубленного изучения теоретических сторон регионального туризма.

Рецензенты:

Д.Э.Н., профессор Б.Н. Навруз-зода

К.Э.Н., доцент Д.Х.Аслава

К.Э.Н., доцент Д.И.Рузиева

Khidirova G.R., Raxmatullaeva F.M. Regional tourism. Textbook – B.: "Durdona", 2020. – 176 p.

The textbook reflects the definition of a region and regional tourism based on scientific sources. The issues of using the natural and economic potential in the development of the region and tourism, world experience in the development of tourism in the region and the possibilities of its use are also considered.

The manual is based on a scientific program approved by the Ministry of Higher and Secondary Education of the Republic of Uzbekistan and its content and essence is fully consistent with current requirements. The manual provides an opportunity for students and masters in-depth study of the theoretical aspects of regional tourism.

Reviewers:

Doctor of Economic Sciences, Professor B.N. Navruz-zoda.

Candidate of Economic Sciences, Associate professor D.H.

Aslanova, Candidate of Economic Sciences, Associate professor

D.I.Ruzieva

MUNDARIJA

Kirish	5
1-bob. Mintaqaviy turizm fanining predmeti, maqsadi va vazifalari	8
1.1. Mintaqa atamasining mohiyati va mintaqaviy turizm	8
1.2. Mintaqaviy turizm fanining predmeti va obyekti	13
1.3. Mintaqaviy turizmda rivojlanishning maqsadi va vazifalari	14
2-bob. Mintaqaviy turizmning ijtimoiy - iqtisodiy mazmuni va uning turizmni rivojlanishidagi ahamiyati.	17
2.1. Mintaqaviy turizmning iqtisodiy mazmuni va iqtisodiyotdagi ahamiyati	17
2.2. Turizmning barqaror rivojlanishida mintaqaviy turizmning iqtisodiy mazmuni	20
2.3. Mintaqaviy turizmning ijtimoiy mazmuni va uning jamiyat shakllanishi hamda rivojlanishidagi o'rni	23
2.4. O'zbekiston ijtimoiy-iqtisodiy hayotida mintaqaviy turizmning ahamiyati	27
3-bob. Mintaqalarning turistik resurslari tasnifi.	34
3.1. Turistik resurslar tushunchasining ta'rif va mohiyati	34
3.2. Turistik resurslar tasnifiga yondashuvlar	37
3.3. Ijtimoiy-iqtisodiy turistik resurslar. Sarmoya resurslari, turistik axborot resurslari	39
3.4. Tabiiy va infrastrukturali turistik resurslar	43
4 - bob. Turistik resurslardan foydalanishga ta'sir etuvchi omillar	49
4.1. Mintaqaviy turizmning rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar	49
4.2. Barqaror va o'zgaruvchi omillar. Tabiiy-qlimiy, jo'grofik, madaniy-tarixiy omillar	51
4.3. Tashqi va ichki omillar	52
4.4. Turizmni infratuzilmasi	55
5 - bob. Mintaqalarning turistik resurslaridan foydalanish imkoniyatlarini baholash	60
5.1. Mintaqaviy turizmdan samarali foydalanishda ularni baholashning muhimligi	60
5.2. Turistik salohiyat tasnifi va uni boshqarish tamoyillari	62
5.3. Turistik resurslarni baholash usullarining tasnifi	67
6-bob. Mintaqaviy turizmni rivojlanish resurslari	72
6.1. Mintaqaviy turizm bozori haqida tushuncha. Mintaqaviy turizmni o'ziga xos xususiyatlari	72
6.2. Mintaqaviy turizm turlari, maqsadi va tarkibiy qismlari	75
6.3. Mintaqaviy turizmni rivojlanitirish bosqichlari	82
6.4. Milliy, mintaqaviy va mahalliy darajalarda turizmni rivojlanitirish rejalarini ishlab chiqish bosqichlari	87
7-bob. Diniy turizmni rivojlanitirish resurslari	90
7.1. Diniy turizm to'g'risida tushuncha	90
7.2. O'zbekistonda diniy turizmni rivojlanitirish imkoniyatlari	95
7.3. O'zbekistonning islom obidalari	97
8 - bob. Mintaqalarda qishloq turizmini rivojlanitirish resurslari	100
8.1. Qishloq turizmi tushunchasi	100
8.2. Qishloq turizmini rivojlanitirishning xorij tajribasi	108
8.3. Agroturizm turlari	115
8.4. Qishloq joylarida turizmni rivojlanitirish imkoniyatlari	116
8.5. Mintaqalarda agroturizmni rivojlanitirishning o'ziga xos xususiyatlari	120
9-bob. Mintaqalarda ekologik turizmni rivojlanitirish resurslari va ularidan foydalanish	123
9.1. Mintaqalarda ekoturizmning tutgan o'rni va roli	123
9.2. O'zbekiston turistik mintaqalarining ekoturistik salohiyati va uning o'ziga xos xususiyatlari	127
9.3. Ekoturizmni rivojlanitirishda tabiati alohida muhofaza qilinadigan hududlarning o'rni	130
9.4. O'zbekistonda ekoturizmni rivojlanitirishning asosiy yo'nalishlari	138
10 - bob. Turizm industriyasida raqobatbardosh omillar asosida buyuk ipak yo'li davlatlarining guruhlanishi	143
10.1. Turizm industriyasida moyillik tushunchasi. "Buyuk Ipak yo'li" davlatlari va loyiha	143
10.2. Sayohat va turizm boshqaruv tuzilmasi. Sayohat va turizm biznes muhiti	146
11 - bob. Markaziy Osiyo turizmi imkoniyatlarini tadqiq qilish.	149
11.1. Qozog'istonda turizm industriyasi raqobatbardoshligi	149
11.2. Turkmaniston turizmi. Mary. Qadimiy jannatning poytaxt vohasi	156
11.3. Buyuk Ipak yo'lida Qirg'izistonning sayyohlik salohiyatini.. kengaytirish	161
Adabiyotlar ro'yxati	164

XIDIROVA G.R., RAXMATULLAYEVA F.M.

MINTAQAVIY TURIZM

O'quv qo'llanma

Muharrir: G. Murodov
Texnik muharrir: G. Samieva
Musahhiri: A. Qalandarov
Sahifalovchi: M. Ortiqova

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original – maketdan boshlarga ruxsat etildi: 26.10.2020. Bichimi 60x84. Kegii 14 shponli. «Times New Roman» garn. Ofset bosma usulida bosildi. Ofset bosma qog'oz. Bosma tobog'i 10.5. Adadi 100. Buyurtma №178.

“Sadriiddin Salim Buxoriy” MChJ
“Durdona” nashriyoti: Buxoro shahri M.Iqbol ko'chasi 11-uy.
Bahosi kelishilgan narxda.

“Sadriiddin Salim Buxoriy” MChJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahri M.Iqbol ko'chasi 11-uy. Tel.: 0(365) 221-26-45.

ISBN 978-9943-6707-5-4
9 789943 670754

